

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

Sect. 1. De vnione Corporis & Sanguinis Christi, variæ sententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

illud; si vero nunc nullum habet, sed est sola anima, intelligatur de corpore, sub quo ultimo fuit tempore mortis: de illo enim dicimus in rigore: hoc est corpus S. Petri, id est, cum quo ultimo existit S. Petrus; & ideo ad veritatem verborum sufficeret ponere corpus humanum, quod ultimo habuit anima Christi, si nunc de presenti nullum haberet.

199. Inferius præsentiam sacramentalem non pēdere necessario à præsentia naturali corporis Christi, sed ad summum prærequiri Christum, & fortasse solam animam alicubi existentem naturaliter, ut sacerdos possit operari nomine ipsius; si enim nec ipsa anima existeret, non posset loquutio sacerdotis intelligi, quod esset loquutio Christi, cum nec Christus, nec eius anima esset, & per consequens non posset ceteri retinere primam voluntatem substituendi talem ministrum, ut illa actio esset moraliter actio Christi. Ad hoc tamen, ut prædixi, sufficit existentia animæ: imo in ultimo instanti prolationis verborum forsitan non prærequireretur anima Christi alibi existens, sed sufficeret præsupponi in quodam priori existens tunc ipsa anima secundum se, ut sic ipsi tribueretur illa loquutio, & ab ipsa conferretur moraliter procedere, licet non præsupponeretur cum alia præsentia, sed postea in posteriori esset præsens in sola Eucharistia. Nam sicut ipsa anima præsupponeretur modo ad suam præsentiam naturalem in genere causæ materialis, & non cum alia præsentia, sed solum secundum se, ita posset tunc præsupponi secundum se in genere causæ efficientis moralis ad suam præsentiam sacramentalem, quam solum haberet in posteriori; quod posset contingere, si Deus tunc vellet conservare animam Christi independentem à verbis; dare tamen illi solam præsentiam sacramentalem, & hanc dependentem à verbis; in quo nulla apparet repugnantia in ordine ad potentiam Dei absolutam.

100. Adde, nec prærequiri animam existentem cum præsentia naturali, sed sufficere, quod præxisteret cum præsentia supernaturali sub aliis speciebus consecratis; quia (ut dixi) Christus existens in alia hostia posset intelligi substituere sibi ministrum, per quem offerat, & consecret aliam hostiam, licet nullibi intelligeretur habere præsentiam naturalem; præsertim cum eiusmodi operatio moralis, qualis est operatio per ministrum, non videatur exigere præsentiam naturalem cum aliis conditionibus requisitis ad operationem physicam exercendam; nam licet Christus propt in Eucharistia non possit exercere operationes physicas materiales, quæ exigunt debitam extensionem localem, & applicationem agentis; potest tamen exercere operationes morales, maxime quæ solum consistunt in denominatione à voluntate præterita non retractata, qualis est operatio, quam exercet per ministrum eius nomine consecrantem.

101. Denique, dixi, fortasse non requiri, quod supponatur existens humanitas, sed sola anima: hoc enim non est omnino certum; posset quippe cum aliis dici, requiri ex vi præsentis institutionis, quod existat Christus homo; quia anima sola non est sacerdos, sed homo, & ideo debet existere Christus homo, qui sit sacerdos, & offerat sacrificium ministerio aliorum sacerdotum, de quo dicemus infra agentes de sacrificio disp. 19. sect. 6. Consequenter autem dicendum esset, potuisse quidem in triduo conservari sacramentum hoc consecratum ante Christi mortem, & tunc futurum sub speciebus panis corpus Christi absque anima, & sanguine, non tamen potuisse de nouo consecrari in illo triduo propter de-

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

fectum Christi sacerdotis, qui cum suo ministro consecraret, atque ideo ad consecrationem prærequiri semper corpus Christi existens, non tamen existens cum præsentia naturali: nam sicut diximus de anima; sic dicendum esset de corpore, si existeret solum sacramentaliter in alia hostia, id sufficere, ut Christus ibi existens posset moraliter operari per suos ministros ad consecrandam aliam hostiam; atque adeo neque illa sententia supposita, dicendum est, præsentiam sacramentalem ex vi institutionis huius sacramenti pendere necessario à præsentia naturalis corporis Christi.

DISPUTATIO VI.

De vnione corporis & sanguinis Christi cum speciebus.

SECTIO I. De vnione corporis, & sanguinis Christi, varia sententia.

SECTIO II. Explicatur vnio corporis, & sanguinis Christi cum speciebus sacramentalibus.

SECTIO III. Quæ denominationes tribuantur corpori Christi ratione specierum: ubi, utrum corpus Christi in Eucharistia dicatur esse in loco.

H Vc vsque solum egimus de præsentia: quam habet Christus in ordine ad spatium, in quo sunt species; & licet hæc præsentia ad hoc, ut dicatur Christus esse præsens speciebus, non tamen videtur sufficiens ad hoc, quod dicatur contineri sub speciebus, & demonstrari per species; nam licet Angelus esset intime præsens alicui cubiculo, vel etiam speciebus, non possumus dicere, hoc est Angelus, sicut dicimus, hoc est corpus Christi. Ponenda est ergo aliqua maior vnio corporis Christi cum speciebus, ratione cuius corpus Christi verè dicatur comedi & deglutiri, quando comeduntur species, & ratione cuius corpus Christi dicatur etiam moveri localiter ab eo, à quo mouentur species, quæ omnia inducant aliquam vnionem intercedere inter corpus Christi, & species.

SECTIO I.

De vnione corporis, & sanguinis Christi, varia sententia.

Q Valis sit hæc vnio, difficile explicatur. Certum est enim apud omnes Theologos, non esse vnionem inhærentiæ, qualis erat inter substantiam panis, & eius accidentia; tum quia certum est, accidentia panis manere sine subiecto, ut habetur in Concil. Const. sess. 8. tum quia corpus Christi stant. non afficitur ab accidentibus panis, sicut panis; non enim patitur Christus per calorem, vel frigus specierum, neque immutatur ab agentibus extrinsecis, quæ agunt in species: ideo non pauci dicunt, illam esse vnionem inexplicabilem, & ineffabilem; quia est longè diuersa ab omnibus aliis, quas experimur. Verum hæc responsio non satisfacit omnino: dat enim aliquam ansam hæreticis negandi possibilitatem mysterij, quod ad has angustias adducit mentem nostram, ut eius possibilitatem non possit concipere; sicut daretur ansa negandi mysterium Incarnationis, si non explicaretur, qualis

I. Christus habet aliam maiorem vnionem cum speciebus quam præsentia.

2.

Difficile certum explicatur hæc vnio.

Z

qualis esset vnio naturæ humanæ cum Verbo, scilicet ad Hypostasiam Verbi, & vt subsisteret humanitas. Adde, non posse concipi albedinem panis vnitam corpori Christi, quin tribuat illi aliquem effectum formalem, quem tamen non poteris facile explicare.

3. *Alanus dicit accidentia vniri quasi hypostatice corpori Christi, & in illo subsistere.*
Dices, accidentia panis eo ipso, quod incipiant esse per se sine subiecto, petere aliquem modum posituum, quo subsistant ad modum substantiæ; quare sicut humanitas, quia petit hunc modum posituum substantiæ, potuit vniri Verbo suppleti defectum propriæ substantiæ respectu humanitatis, & illam humanitatem terminanti; sic etiam accidentia panis vniuntur quasi hypostatice corpori Christi, vt terminentur per illud, & subsistant in illo. In quem modum dicendi se propensum ostendit Alanus lib. 1. c. 34. 35. & segg. licet non audeat affirmare: & sane merito non audeat, quia talis vnio deberet esse non tam cum corpore Christi, quod non est substantia, nec habet propriam substantiam, quam cum ipsa personalitate Verbi, per quam subsistit humanitas Christi. Ex hoc autem sequitur primo, personalitatem Verbi esse in Eucharistia per se ex vi verborum contra ea, quæ infra ex Tridentino dicemus: pater sequela, quia illa vnio requiretur ad continentiam corporis Christi sub speciebus panis, quæ significatur per verba. Deinde adhuc illa vnio non sufficeret ad veritatem verborum; nam ex illa vnione non fit, quod corpus Christi contineatur sub speciebus, cum illa vnio esset præcise cum substantia Verbi; hæc autem substantia possit esse præsens ibi, quin ibi sit corpus Christi, vt de se constat, consequens est, vt tota illa vnio possit manere, quin adesset ibi corpus Christi; ergo alia vnio ponenda est cum ipso corpore Christi; nam illa per accidens se habet omnino ad corpus Christi.

Alanus.

Reijcitur hic explicandi modus.

4. *Scotus.*

Scotus ponit tantum inseparabilitatem ex pacto diuino.
Reijcitur.

Scotus, & alij, quos refert Suarez in præfenti, disputat. 48. sect. 3. negant omnem vnionem inter Christum, & species, præter inseparabilitatem quandam ex pacto Diuino. Verum hæc sententia merito reijcitur communiter: quia etiam si Angelus penetraret localiter cum speciebus, cum voluntate non recedendi ab eis, non diceremus: hoc est Angelus; ergo aliquid aliud habet corpus Christi respectu specierum.

5.

Alij ponunt vnionem per quam corpus Christi conuertitur cum illa accidentibus.

Dicunt ergo aliqui, vnionem propriam esse possibilem talem, vt licet non faciat accidentia inherere corpori Christi, faciat tamen corpus Christi connecti cum illis accidentibus, ita vt non possint moueri localiter accidentia panis, quin moueatur etiam corpus Christi; hæc enim colligatio est propria vnionis physice; quare in ordine ad hanc colligationem potest intelligi corpus Christi vnitum physice per modum posituum intrinsecum, & inhaerentem corpori Christi, terminatum vero ad accidentia panis, quæ respiciat, non vt subiectum, sed solum vt terminum, cui vnit corpus Christi.

Eodem modo quo prius panis ablata rationem sustentatione.

Hæc autem vnione posita, melius explicatur continentia corporis Christi sub speciebus: debet enim contineri, quantum fieri potest, eo modo, quo prius continebatur substantia panis, ablata tamen sustentatione, ne corpus Christi denominetur ab illis accidentibus: debemus ergo concedere ad minus esse vnitum illis, cum hoc possit intelligi, absque eo quod sustentet illa, vel denominetur ab illis.

6.

Impugnatur primo.

Contra hanc tamen vnionem, si vera vnio est, videtur esse primo, quod omnis vera vnio physica supponit ex parte vnus saltem & ex extremis, inter quæ versatur aliquod incomplementum physicum, ratione cuius sit possibilis talis vnio; ideo enim

vnus Angelus non potest vniri cum alio, neque vna anima rationalis cum alia; quia in ea ratione quilibet Angelus, & quilibet anima supponitur completa: Verbum autem Diuinum potuit vniri physice cum natura humana; quia hæc supponebatur incompleta in ordine ad substantiam aliquam substantialem. Sed neque ex parte corporis Christi, neque ex parte specierum panis supponitur aliquod incomplementum in ordine ad effectum formalem resultantem ex illa vnione; quia per illam non accipit corpus Christi esse calidum, aut album, vt suppono, nec videtur vlla ratione perficijli enim perficitur ab illis accidentibus; ita ergo ab illis afficitur, & alteratur, & per consequens erit subiectum illorum, quidquid sit, an ea sustentet in genere causæ materialis; nam materia prima perficitur etiam à forma rationali, licet eam non causet materialiter. Hoc autem videtur omnino falsum, & absurdum; quia iam per huiusmodi accidentia, licet corpus Christi non calefieret, vel frigeretur, acciperet tamen alios effectus formales in alio genere æquiuallente, per quos perficeretur. Si autem dicatur, nullum effectum formalem accipere ab illis accidentibus, tunc in primis difficile intelligitur, quomodo vnatur physice cum calore, & ab eo nullum effectum formalem accipiat, nam effectus formalis nihil aliud est, nisi illud totum, quod resultat ex vitroque extreme vnio; atque adeo, si albedo vniretur cum Angelo, licet non denominaret Angelum album propter incapacitatem subiecti; daret tamen illi aliquem effectum formalem innominatum; quia non posset illi vniri, quin resuleret aliquod concretum ex vitroque extremo. Deinde redit difficultas supra posita; quia si corpori Christi ex illa vnione non datur effectus formalis, nec perficitur villo modo à speciebus; ergo non est de se incompletum ad tale genus vnionis; nullum enim extremum intelligi potest cum incomplemento intrinseco de se; ad vnionem cum alio, nisi ex defectu intrinseco alicuius perfectionis, quam debet acquirere per talem vnionem; si ergo non perficitur corpus Christi villo modo per calorem, cui vnitur, non poterit physice cum illo vniri; alioquin dicere posset aliquis, quod vna etiam anima rationalis poterit vniri physice, & substantialiter cum alia ad eum finem, vt habeant alligationem inuicem, & connexionem, quod tamen nemo concedit.

Secundo impugnatur illa vnio vera, & physica; quia omnis vera & propria vnio physica ita alligat vitroque extremum, vt exigit, quantum est de se, quod vbiunque sit vnum extremum, sic etiam & aliud: hinc enim est, quod sub speciebus Eucharistiæ, vbi ex vi verborum ponitur corpus Christi, ponantur etiam per concomitantiam anima, & omnia accidentia, quæ habet in cælo; quia nimirum vnio physica corporis Christi cum anima, vel cum illis accidentibus petit, vt nullibi sine illis ponatur illud corpus: si ergo intercederet vera, propria, & physica vnio inter corpus Christi, & species panis, deberet etiam ex vi illius exigi, vt vbiunque esset corpus Christi, essent etiam per concomitantiam illæ species, cum quibus physice vnitur, atque adeo in lingulis hostiis, & in cælo habere deberet secum accidentia aliarum hostiarum; quod cum sit manifestè absurdum, constat à posteriori nullam intercedere veram, & propriam vnionem physicam inter corpus Christi & species Sacramentales quod argumentum clarius procedit de ipsa vnione, quæ se ipsa vnitur corpori Christi, & illud afficit, ac perficit in ordine ad motum; ergo debet replicari cum corpore Christi in omnibus hostiis. Fatemur ergo

ergo, corpus Christi ibi esse loco substantiæ panis, & succedere in eius munere, ablatis tamen imperfectionibus, quarum præcipua esset vnio physica, & propria cum illis accidentibus; ex qua enim sequeretur, quod deberet ea accidentia secum deferre & habere in celo, & in aliis hostiis, & quod ab illis deberet intrinsecè perfici; quæ omnia vitari debuerunt alligando corpus Christi alio nobiliori modo, quam per physicam, & propriam vnionem, per vnionem tamen minus propriam, quam iam explicio.

8. Aliter hanc vnionem explicat P. Coninck in præsentia, *quest. 75. art. 2. dub. 1. num. 94. & sequentibus*, dicens, hanc vnionem posse intelligi esse similem vnioni, quam haberet corpus gloriosum cum alio corpore, cum quo penetratiue simul ita existeret, vt, illo alio corpore moto, moueretur, & ipsum necessarium, quod fieri posset, si Beatus non permitteret se aliter ab illo alio corpore penetrari, quam de facto prius penetraretur. Supponit enim, Beatum, licet possit permittere, penetrari suum corpus gloriosum ab alio; posse tamen, si velit, huic penetrationi resistere; vnde poterit ab illo alio corpore impelli, & moueri, sicut alia corpora mouentur, & impelluntur, quia penetrationi resistunt. Supponit item, quando duo corpora semel penetratiue existant, non posse ab inuicem separari sine noua penetratione diuersa, qua secundum aliam partem se mutuo penetrarent. Nam si vnum mouetur ad dexteram, & alterum ad sinistram, necesse erit, vt pars, quæ prius penetrabat partem alterius dexteram, incipiat penetrare sinistram, & e contra. Vnde corpora non gloriosa semel penetrata non possunt absque nouo miraculo moueri localiter, nisi vtrumque simul moueretur. Hinc infert, Beatum, sicut potest resistere, ne alius homo non gloriosus eum penetraret, sic semel penetratum posse resistere, ne fiat penetratio noua, & consequenter illud corpus non gloriosum non poterit separari à glorioso, cum non possit separari absque noua penetratione: vnde si homo non gloriosus velit mouere se, debet secum necessario trahere corpus gloriosum, nisi hoc positiue resistat, tunc enim neutrum corpus mouebitur. Imo hoc ipsum dicendum putat de Angelo, qui, sicut potest resistere, ne ab aliquo corpore penetraretur, sic semel penetratum potest resistere, ne alia ratione penetraretur: atque ideo tunc moto illo corpore, moueretur etiam ab eo Angelus, nisi ipso motui positiue resisteret; tunc enim nec Angelus, nec corpus moueretur.

9. His suppositis de corpore Christi dicit, esse vnium cum speciebus panis, quatenus ita est illis colligatum, vt, motis speciebus, necessario cum illis moueatur: hæc autem colligatio prouenit ex eo, quod semel cum speciebus penetratum per consecrationem, non permittit fieri aliam penetrationem diuersam; vnde fit, vt species moueri non possint, quin trahant secum simul corpus Christi, quod illi motioni non resistit, & propter agilitatem absque ulla difficultate moueri potest.

10. Hæc doctrina ingeniosè excogitata videtur; sed in ea multa supponuntur vel difficultia, vel minus vera. Primo enim supponit, agens naturale materiale, quales sunt species panis, posse propria virtute naturali mouere corpus Christi iadiuissibiliter existens in hoc Sacramento; quod videtur incredibile, quia modus ille præsentia, quem habet corpus Christi, est adeo supernaturalis, vt non possit ab agente materiali naturaliter produci. Sicut enim alia agentia naturalia, v. g. ignis, nix, aqua, non possunt agere in corpus Christi, & hoc non

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

solum propter impassibilitatem, quam post resurrectionem, sed etiam propter modum existendi Sacramentalis; vt apparuit, quando in Cæna ante Resurrectionem prima vice consecrata est Eucharistia: sic nec poterunt illud localiter mouere, cum non sit maior ratio de motu locali, quam de aliis actionibus; imo ideo fortasse non possunt exercere alias actiones circa illud corpus, quia non possunt dare illi tale genus præsentia, quod habet, vt inferius videbimus disput. 9. Non potest ergo reduci hæc colligatio ad vim naturalem, quam species habent mouendi secum corpus Christi.

Respondent aliqui, agens naturale non posse quidem dare primo corpori Christi illud genus præsentia Sacramentalis; postquam tamen inuenit iam illud reductum per consecrationem ad tale statum, & cum tali præsentia, posse illud mouere, & dare illi aliam similem præsentiam: sicut nec posset agens naturale ponere in loco quantitatem absque villo subiecto: de facto tamen postquam per consecrationem quantitas panis ponitur absque subiecto, possunt agentia naturalia mouere localiter eam quantitatem, quam inueniunt iam ad eum statum reductam per consecrationem præcedentem. Ita P. Ioannes Præpositus infra *quest. 76. art. 6. dub. 1. num. 37.*

Sed debuisset attendi ad discrimen clarum illius exempli; nam licet status quantitatis absque subiecto sit supernaturalis, at vero præsentia, quam quantitas habet in loco, nullo modo est supernaturalis, sed eadem omnino quam haberet, si esset in subiecto; vnde non mirum, quod produci possit ab agente naturali: at verò præsentia corporis Christi, non est illa, quam haberet in statu naturali, sed diuersa, imo supernaturalitas status consistit in illa ipsa præsentia miraculosa; quare sicut prima, ita nec secunda, nec tertia poterit produci ab agente naturali, cum omnes sint æque supernaturales: imo retorqueri potest exemplum contra Auctorem; quia quantitas panis non solum postea, sed tunc quando actu separatur à subiecto, & quando primo incipit esse sine subiecto, accipit suam præsentiam ab agente naturali: nam Sacerdos tenens, vel mouens hostiam, quando actu illam consecrat, dat, vel conseruat præsentiam illam, quam in ipso instanti consecrationis habet quantitas panis; ergo ex illo exemplo potius argueretur, quod præsentia etiam prima corporis Christi posset naturaliter produci ab agente naturali, sicut producit prima præsentia quantitatis separata à subiecto. Adde, si corpus Christi in Eucharistia posset à speciebus propria virtute moueri, non apparet, cur non posset à nobis, & à quouis agente corporeo immediate moueri; quod tamen falsum est, cum non possit à nobis aliter moueri, quam mouendo species panis.

Secundo, dato quod corpus non gloriosum semel penetratum cum glorioso non posset se amplius remouere ab illo, ne daretur penetratio diuersa; in nostro tamen casu illud inconueniens nullo modo procedit; quia etiam si species mouerentur, non moto corpore Christi, non sequeretur eas aliter penetrari cum Christi corpore, quam prius; nulla enim pars specierum inciperet penetrari de nouo cum aliqua parte corporis Christi cum qua antea non esset penetrata, quia nimirum prius omnes, & singula specierum partes erant penetratæ cum singulis, & omnibus partibus corporis Christi; non ergo inciperent aliter penetrari ac antea; in quo apparet manifestum discrimen à corpore illo non glorioso penetrato cum glorioso; quia in illo non omnes, & singula partes fuissent prius penetratæ cum

11.
Respondent
aliqui.

Ioan. Præpositus.

12.
Est clarum
discrimen il-
lius exempli.

13.
Alia dispo-
sitis in nostro
casu.

cum omnibus, & singulis corporis gloriosi, & ideo non posset moueri localiter, quin aliqua pars ipsius inciperet de nouo penetrari cum aliqua parte corporis gloriosi. In speciebus autem nulla est pars earum, quæ non esset prius penetrata cum omnibus, & singulis partibus corporis Christi; ergo per motum non inciperet penetrari aliter ac antea; atque ideo ex hoc capite non essent alligatæ ad non mouendum se absque corpore Christi propter nouam penetrationem vitandam.

14.
Instantia.

Respondet.

Dices, licet species non penetrarentur de nouo cum noua parte corporis Christi, penetrarentur tamen diuerso modo; scilicet hæc pars dextra, v.g. species in sinistra parte spatij, cum antea hæc pars species penetrata esset in parte dextra spatij. Sed contra; quia penetrari postea cum eodem corpore in alia noua parte spatij non debet reddere impossibile motum specierum; nam quando species mouentur simul cum corpore Christi, sicut incipiunt esse in nouo spatio, sic etiam incipiunt penetrari cum Christi corpore in nouo spatio, in quo antea non penetrabantur; & tamen quia penetratio fit eiusdem cum eodem, potest fieri per se absque nouo miraculo; ergo posset etiam fieri immoto Christi corpore, cum penetratio etiam esset eiusdem cum eodem, licet esset in ordine ad diuersum spatium.

15.
Tertium quod magis displicet.

Vnde tertio magis displicet id, quod addit de Angelo, cum semel corpori penetratum posse postea resistere nouæ penetrationi, & tunc corpus non posse amplius se mouere, nisi trahendo simul secum Angelum, quia non potest se denuo aliter cum Angelo penetrare, prout fieret, si absque Angelo se moueret. Hoc, inquam, non parum videtur à communi, & vera Philosophia deficere: nam in primis penetratio Angeli cum corpore nullo modo impedit motum corporis; sicut nec Angelus existens prius in aliquo spatio impedit corpus, ne ponatur in illo spatio; hoc enim est proprium corporum, ut sese mutuo expellant ab eodem spatio, non spirituum inter se, aut cum corporibus. Potest quidem Angelus impellere, vel tenere corpus, ne moueatur, an progrediatur ulterius; quod quidem præstat Angelus per vim actiuam, seu impulsuam; non vero potest per resistentiam, seu impossibilitatem cum corpore impediri formaliter, ne sit in spatio, in quo est Angelus, quia nulla est talis impossibilitas Angeli cum corpore in eodem spatio.

16. Deinde, etiam si esset eiusmodi impossibilitas, & impenetrabilitas, Angelo tamen semel penetrato cum corpore, posset corpus mouere propria virtute, & separari ab Angelo; quia per hoc nulla fieret penetratio diuersa ab ea, quæ erat prius, ut supra dicebamus de speciebus panis cum corpore Christi; nam per illum motum non inciperet aliqua pars corporis penetrari cum Angelo, cum omnes, & singulæ partes corporis fuissent iam prius penetratæ cum toto Angelo; quod autem aliqua pars penetraretur de nouo in alio spatio nouo, non obstat motui, ut ostendimus in simili in speciebus, & corpore Christi.

17.
Vltimum quod ponitur reijcitur.

Denique displicet id, quod additur, quod posset corpus sic penetratum trahere secum Angelum non resistentem motui; nam licet Angelus habeat virtutem ad mouenda corpora, communiter tamen negatur corporibus virtus naturalis mouendi localiter Angelos; imo Vasquez non capit, quomodo vnus Angelus possit alium localiter mouere; parum itaque refert, quod Angelus non resistat, si tamen corpus non habet virtutem ad illum mouendum; porro corpus non habere talem virtutem, non solum probari potest ex improportione ipsius ad

motum illum spirituale, sed etiam quia, si aliquid corpus diuinitus ponatur penetrabile, non poterit ab alio corpore localiter moueri; nam quoties tangeret illud, & impelleret, penetraretur ab illo, & nihil efficeret de facto vero mouetur vnus corpus ab alio propter impenetrabilitatem, quatenus expellitur ab alio corpore conante se in eo spatio constitutur: in Angelo autem cessaret hæc ratio, quia quodlibet corpus absque difficultate penetraretur cum ipso; non ergo posset à corpore localiter moueri. Potest fortasse de facto corpus humanum, quando ab aliquo mouetur, trahere secum animam spirituale: hoc tamen prouenit ratione vnionis physice, cuius effectus est, ut vnus extremum comitetur aliud; & ideo debetur corpori vnito formæ spirituali virtus trahendi secum illam formam: ubi tamen talis vnio non intercedit, non apparet, unde corpus posset habere vires naturales ad mouendum localiter Angelum.

Denique totus ille modus colligationis, licet sufficeret ad colligandum corpus Christi cum speciebus in ordine ad motum, ut motis speciebus, moueretur etiam corpus Christi; non tamen videtur sufficiens, ut corpus Christi diceretur substat speciebus loco panis, quod tamen necessarium videtur ad hoc, ut possit per illa accidentia demonstrari, & ut dicatur vere comedi, sumptis speciebus: alia ergo maior vnio ponenda est inter corpus Christi, & species, quam iam oportet explicare.

SECTIO II.

Explicatur vnio corporis, & sanguinis Christi cum speciebus sacramentalibus.

EXistimo hanc continentiam corporis Christi sub speciebus consistere in primis in actione quadam, qua corpus Christi per potentiam obedientialem actiuam ut instrumentum eleuatum conseruat accidentia panis, supplendo concursum, & sustentationem panis non in eodem genere causæ, sed in genere causæ efficientis: per hanc enim causalitatem dicitur corpus Christi substat illis accidentibus; substat, inquam, hoc est, exercere circa illa munus potissimum substantiæ; quia cum præcipuum munus substantiæ respectu accidentium sit illa sustentare, merito dicitur corpus Christi substat illis accidentibus, quæ loco panis sustentant in genere causæ efficientis. Ex quo sequitur, posse designari corpus Christi per accidentia illi verbis: *Hoc est corpus meum*; quasi dicas, corpus Christi est substantia, cuius sunt hæc accidentia, cuius scilicet sunt substantis, & sustentantis loco panis, licet in alio genere causæ.

Contra hunc tamen dicendi modum est difficultas; quia licet sustentatio in genere causæ materialis sufficiat, ut subiectum dicatur substat, & contineri sub illis accidentibus, non tamen sustentatio in genere causæ efficientis, quia hæc causalitas non determinat ad præsentiam intimam causæ cum effectu; ergo ex vi illius causalitatis non dicitur esse corpus Christi sub speciebus. Antecedens patet; quia causa efficiens in primis potest operari distans ab effectu, præsertim si operetur ut instrumentum diuinitus eleuatum; deinde licet non posset prodire illa actio nisi à corpore Christi præsentem, non tamen alligatur illud speciebus inseparabiliter; nam licet ignis debeat esse præsens ad calefaciendum lignum, non tamen alligatur ligno ex vi illius actionis, cum tam facile possit separari à ligno, ac si non ageret; ergo illa actio Christi in species non sufficit, ut dicatur contineri sub speciebus, & alligari illis.

Possit